

امتحانات مرکز تكمیلی نیمسال دوم ۹۸-۹۷

رشت مطالعات زبان مردم

مهر مدرسه

کد امتحان:	۳۹۷۲/۱۶
تاریخ آزمون:	۱۳۹۸/۰۴/۰۲
اصول فقه:	۲
عنوان:	حلقه ثالثه - جزء اول
کتاب:	از الاطلاق و اسم الجنس تا ابتدای وسائل الایجاب التعبدی
حدوده:	محدوده:

نام و نام خانوادگی: کد طلبکن: نام پدر: شهرستان: استان: مدرسه علیه:

۱- در صورت قبول عبارت: «ان ظهور الحالی يقتضی کون المتكلم فی مقام بیان تمام موضوع الحكم بمجموع کلماته لا بشخص کلامه» ظهور کلام در اطلاق بر کدام مورد متوقف است؟ ص ۱۴۰

- الف. عدم ذکر القيد المتصل فقط
- ب. عدم القررت المتيقن في الخارج
- ج. عدم ذکر القيد ولو منفصلاً
- د. عدم القررت المتيقن مطلقاً

۲- به نظر شهید صدر^(۵) برای مفهوم داشتن جمله شرطیه، نحوه ربط بین شرط و جزاء در مرحله مدلول تصویری چگونه است؟ ص ۱۶۲

- الف. الرابط بنحو العلی
- ب. الرابط بنحو التوقف
- ج. الرابط بنحو الاستلزم
- د. الرابط بأی نحو کان

۳- به نظر شهید صدر^(۵) ظاهر کدام عبارت افاده مفهوم دارد؟ ص ۱۷۷-۱۷۲

- الف. إنما يتقبل من المتقين
- ب. أكرم الفقير العادل
- ج. جاء القوم الا زيدا
- د. صم الى الليل

۴- «مخالف بودن مذهب مخبر با مضمون خبر» و «قریب به بدیهی بودن مضمون خبر» چه نوع عاملی برای تحصیل یقین در توادر محسوب می شود؟ ص ۱۳۲

- الف. موضوعی- موضوعی
- ب. ذاتی - ذاتی
- ج. موضوعی - ذاتی
- د. ذاتی - موضوعی

۵- با توجه به عبارت «هل هو [اسم الجنس] موضوع للصورة الذهنية الثالثة - الماهية اللا بشرط القسمی - بحدّها الذي تتميّز به عن الصورتين الآخريتين او لذات المفهوم المرئي بتلك الصورة و ليست بحدّها الا مرأة بما هو الموضوع له» تفاوت در موضوع له لا بشرط قسمی چه نتیجه‌ای در اطلاق لفظ دارد؟ چرا؟ ص ۱۳۲

جواب: با توجه به اینکه وضع اسم جنس برای ماهیت به نحو لا بشرط قسمی است و لکن وضع لا بشرط قسمی به دو نحو امکان دارد یا وضع به لحاظ مفهوم متمایز از لحظات دیگر ماهیت است که در اینصورت اطلاق در اسم جنس، مدلول وضعی لفظ است [زیرا عدم لحاظ نیز عدم لحاظ است] و اگر ذات مفهوم بما هو مرأة مراد باشد در اینصورت به دلیل اینکه مرئی و ملحوظ جامع بین ملحوظین دیگر است، محفوظ بین مطلق و مقید است که مدلول وضعی لفظ نیست.

۶- عبارت: «العموم باشتراطه ان يكون مدلولاً عليه باللفظ يخرج المطلق الشمولي فان الشمولي فيه ليست مدلولة للكلام لأنها من شؤون عالم المجعل والكلام ائما ينظر الى عالم الجعل ...» را با دليل تبيين نمایید. ص ۱۴۸

جواب: دلالت عموم، وضعی است برخلاف اطلاق شمولي که مولی در مقام جعل صرفا یک حکم، جعل می کند که برای طبیعی موضوع جعل نموده است و تکثر و تعدد حکم برای تک افراد موضوع راجع به عالم مجعل و فلیت می باشد که هر فرد از افراد موضوع ، در خارج محقق شود این حکم برای او ثابت است، در نتیجه تکثر و تعدد در اطلاق ناظر به عالم مجعل است نه جعل و کلام.

۷- نظر صاحب کفایه (۵) درباره وجه شمولیت نکره در سیاق نهی را همراه با نقد شهید صدر (۵) بر آن بنویسید. ص ۱۵۶

۲

جواب: شمول مدلول لفظ نیست، بلکه دلالت عقلی است، زیرا نهی می طلبد انعدام متعلقش را و انعدام نکره به انعدام جمیع افراد است. نقد شهید: شمولیت یعنی اینکه حکم با تعدد افراد متعدد بشود، در حالی که قاعده عقلیه «عدم انعدام طبیعت الا بانعدام همه افرادش» تعدد حکم را اثبات نمی کند، نهایت مقتضای آن است که در مقام امثال باید همه افراد ترک شود ولو اینکه حکم واحد باشد نه متعدد.

۸- دو نوع سیره «لحاظ مرحله واقع» و «لحاظ مرحله ظاهر» را به همراه مثال تبیین کرده، هر کدام در صدد اثبات چه احکامی هستند؟ ص ۱۸۰-۱۸۱

۲

جواب: مراد از سیره لحاظ مرحله واقع، سیره بر تصرف معین به اعتبار اینکه شایسته است در نظر عقلاً واقعاً اتخاذ شود [به عنوان حکم واقعی که شک در موضوع آن اخذ نشده است] مانند سیره بر تملک با حیازت در منقولات و یا سیره بر جواز تصرف در مال غیر با طیب نفس اگر چه لفظی نباشد که در صدد اثبات احکام واقعیه است. مراد از سیره به لحاظ مرحله ظاهر، سیره بر تصرف معین در حالت شک در امر واقعی اکتفاء به ظن می باشد مانند سیره بر رجوع به قول لغوی و یا سیره بر قبول قول نقهه که غالباً در صدد اثبات احکام شرعی ظاهري است.

۹- منطق قدیم یقین‌آوری «تواتر» را چگونه تبیین می کند؟ نظر شهید صدر (۵) را درباره آن بنویسید. ص ۱۹۷

۲

جواب: علم منطق قضیه متواتر را مستنتاج از دو مقدمه می داند: ۱. وجود عدد کبیر از مخبرین ۲. توافق بر کذب چنین عددی از مخبرین ممتنع است. [از اولیات عقلی] (۱ نمره) نظر شهید صدر (ره) یقین به قضیه متواتر یقینی موضوعی استقرائی است که از تراکم احتمالات حاصل می شود و کبرایی را که منطق اولی می داند در حقیقت قضیه‌ای تجربی است که یقین به آن از تراکم احتمالات حاصل شده است و این رو است که حصول یقین در تواتر مرتبط است به هر آن چه که در تقویت قرائی احتمالیه دخیل است. (۱ نمره) [رساندن مفهوم کفایت می کند].

۱۰- اشکال محقق اصفهانی (۵) در عبارت «ان اصل کشف الاجماع عن وجود روایة خاصة ليس صحيحًا لأننا ان كنا نجده في مصادر الحديث فهو واصلة بنفسها ... و ان كنا لا نجد شيئاً من هذا فلا يمكن ان نفترض وجود روایة ...» را تبیین نموده، جواب شهید صدر (۵) را بنویسید. ص ۲۱۰

۲

جواب: اشکال محقق اصفهانی (ره) بر حجیت اجماع: به دلیل اینکه فقها و علماء بدون دلیل فتوا نمی دهند پس فتواهای آنها مستند به روایتی مقبول نزد آنها است، برخی قائل به حجیت اجماع شده اند ولی اصل کشف اجماع از وجود روایت خاص مخدوش است زیرا اگر این روایت در مصادر حدیثی موجود باشد خود روایت بدون واسطه اجماع به دست ما می رسید و در این صورت مستقیماً اعتبار سننجی می شد و اگر چنین روایتی یافت نشود نمی توانیم قائل به این چنین روایتی باشیم زیرا چگونه عدم ذکر روایت را در هیچ کدام از مجامع روایی یا در استدلال توجیه نماییم با اینکه اساس استدلال آنها برای حکم است و علی رغم اینکه علماء در بسیاری از موارد اخباری را که مستند آنها نیز نیست را ذکر می کنند.(۱/۵ نمره) جواب شهید صدر(ره): مراد از وجود روایت در بحث اجماع متقدمین، روایت محدود و مشخص به نحوی که مستشکل فرض کرده است نیست، تا دور از ذهن به نظر برسد بلکه مراد از روایت، وضوح و ارتکازی عام نزد مجمعین است که از مجموع سنت شامل قول و فعل و تقریر تلقی شده است و روایت محدود نیست.(۵/۰ نمره)